

שמרית גיגי
יואב אינגבר
משה עוזיאל
סמדר גל
לירז גונן-אללוף

ענת סער
לירון רז
אוסנת קולודני-חיים
ענבל זוסמן
יוני אייזן
כרמל מיכאלי

חגי שבתאי
אריה שפירא
גלי פלד
אלון וילנר
אופיר לוי
שרית ויור

חגי שבתאי, שפירא | עורכי דין

בית התנועה הקיבוצית רחוב לאונרדו דה וינצ'י 13 תל אביב 6473315
ט | 03-5259050 פ | 03-5259051 | www.hs-law.org

22.12.2020

חוזר משרד 20/43 (אגודות שיתופיות, קיבוצים, מושבים): ביטוח ושיפוי נושאי משרה

בעקבות שאלות שנשאלנו לאחרונה, אנחנו רוצים להבהיר, שעל מנת שביטוח ושיפוי של נושאי משרה באגודה שיתופית יהיה תקף, תקנון האגודה חייב לאפשר זאת.

אגודות שיתופיות רבות נוהגות כיום לבטח את נושאי המשרה שבה (חברי ועד ההנהלה, ועדת ביקורת, מנהלים בכירים), וכן לתת להם כתבי שיפוי, למקרה בו יחויבו או יאלצו להוציא כספים עקב פעולה שעשו בתוקף היותם נושאי משרה באגודה. חשוב לציין, שלא ניתן לבטח או לשפות נושאי משרה אם הפעולה שעשו היתה בניגוד לחובת האמונים שלהם כלפי האגודה. המטרה היא לאפשר לנושאי משרה אלה לפעול לטובת האגודה, מבלי לחשוש שהם יצטרכו לשאת בהוצאות עקב כך, והכל בלבד שהם פועלים לטובת האגודה באופן סביר.

פקודת האגודות השיתופיות חוקקה בשנת 1933, ומאז נעשו בה תיקונים מעטים. גם רוב התקנות שהותקנו מכוח הפקודה הן בנות 40 שנים ביותר. לכן, הפקודה והתקנות מכוחה אינן מעודכנות לדיני התאגידים המקובלים כיום בישראל, ואין בהן התייחסות כלשהי לעניין ביטוח ושיפוי נושאי משרה.

בעקבות פסיקה של בתי המשפט, שהחילה עקרונות של דיני חברות על אגודות שיתופיות, עמדת הרשויות, ובכללן משרד רשם האגודות, היא שניתן לבטח ולשפות נושאי משרה רק בהתאם למה שקבוע בחוק החברות בנוגע לביטוח ושיפוי נושאי משרה בחברות. חוק החברות קובע שניתן לבטח ולשפות נושאי משרה רק אם התקנון מאפשר זאת.

ביטוח ושיפוי נושאי משרה מבלי שיש הוראה בתקנון האגודה, מהווה סיכון. ככל שצד שלישי כלשהו (חברת ביטוח או חבר אגודה, למשל) יבקשו להתחמק מחובת התשלום לפי פוליסת ביטוח או מכוח כתב שיפוי שהאגודה נתנה לנושא משרה, הם יוכלו לטעון שהביטוח או ההתחייבות לשיפוי נעשו בחוסר סמכות, ולכן בטלים. הסיכון מוטל קודם כל על נושאי המשרה עצמם, שעשויים לחוב חיובים גבוהים. אבל הסיכון מוטל גם על האגודות, שכן אם נושאי המשרה יחששו מביצוע פעולות לטובת האגודה שמא יחויבו בהוצאות, הם לא יעשו את כל שניתן על מנת לקדם את האגודות.

תיקון תקנון האגודה באופן שיאפשר ביטוח ושיפוי של נושאי משרה הוא תיקון פשוט ומקובל. אנו ממליצים לכל אגודה אשר מבטחת ונותנת כתבי שיפוי בפועל לנושאי משרה, או ששוקלת לעשות זאת, לפעול להוספת סעיף מתאים בתקנון.

**האמור בחוזר אינו בגדר חוות דעת משפטית אלא מידע כללי שאינו מהווה ייעוץ משפטי מכל סוג שהוא.*

עו"ד ענבל זוסמן עוסקת ביעוץ משפטי בנושאי האגודות השיתופיות מזה כ-18 שנים.